

مذاکرات روز شنبه

پانزدهم شهر دیماه الحرام
دارالشورای ملی

رئیس - البته از آمدن وزراء مسبق شدیدی که دو ساعت قبل آمده بودند که ببینند مجلس بچه قسم اطمینان حاصل میکنند که بعد ما اینطور وقایع مخالف قانون روی نهد و این وقایع هم که در این چند روزه مخالف با قانون اساسی رخ داده بود کمیسیون مجلس یکی یکی حالی کردند و آنها هم تصدیق نموده و رفتند حضوراً عرض کرده و طوری اطمینان بدهند که باعث امیدواری باشد و عیال کاری نداریم خوب است شروع شود بقرائت قانون انطباعات.

آقای میرزا ابوالحسن خان - جناب رئیس اینکه فرمودید وزراء آمده بودند این وزراء هنوز معرفی نشده اند و ما هنوز آنها را بستم وزارت نمی شناسیم.

رئیس - بلی هنوز معرفی نشده اند ولی وزرای آتیه هستند و چند نفر هم از وزرای قدیم بودند.

ادیب التجار - آیدار کمیسیون مجلس ترتیبی گفتند بوزراء که موافق آن ترتیب اطمینان فراهم بیآورند.

رئیس - بلی ترتیبیاتی گفته شده که طوری اطمینان بدهند که هم قوی و هم فعلی باشد که دیگر اینگونه واقعات اتفاق نیفتد.

وکیل الرعایا - آرزو مندیم که انشاء الله تعالی از امروز بعد ایران ترقی بکند که ما خیلی محتاجیم بردمان با علم کافی صحیح و چندی ایران زحمت کشید تا یک نفر مثل مرحوم میرزا تقی خان آتابک پرورید آخر دیدید که فدای هوای نفس چگونه اشغاس شد.

در چندی بعد از این عده بردمان صحیحی پیدا شدند از جمله آقای علامه الدوله که در شیراز و آنجا ها کاری کرد که بوی تمدن از ایشان مر آید و جناب ناصر الملک با آن علم و کفایت و درستی اگر بنا باشد اینطور اینگونه اشغاس فدای هوای نفس هر کسی بشوند دیگر چه اطمینانی برای ما خواهد بود.

رئیس - انشاء الله امیدواریم که دیگر بعد ما اینطور اتفاقات نیفتد و باید کاری کرد که اینگونه وقایع مکرر نشود.

آقای میرزا احسن طیبی - آقای علامه الدوله کی می آید.

رئیس - چون باختیار خودشان رفتند معلوم نیست کی خواهند آمد.

وکیل الرعایا - بنده میدانم که خواهند فرمود باختیار خود رفته اند ولی اختیاری بود که در آن مجبور بودند و باید عرض کنم که ما دیگر نمی توانیم مالیه این مملکت را بدست هر کس بدهیم.

میرزا ابوالحسن خان - از فراری که معلوم شد شاهزاده ثقه السلطنه مرحوم شده از وکلای محترم مجلس و نیکخواه ملت بوده اند مجلس خیلی

از این مصیبت اظهار تأسف میکند

رئیس - بلی در حقیقت اینطور است شاهزاده یکی از وکلای محترم خیرخواه بوده اند اما افسوس که این واقعه در این چند روزه اتفاق افتاد که وکلا نتوانستند در تشییع جنازه و مجلس فاتحه ایشان حاضر شده اسف خود را اظهار نمایند و همچنین مجلس از مصیبتی که بجناب بحر العلوم وارد آمده است خود را شریک و سهیم میدانند.

میرزا ابوالحسن خان - بلی در این مورد تمام اعضاء مجلس مقدس در این مصیبت با جناب بحر العلوم شریک و سهیم هستند.

آقای میرزا فضلعلی آقا - در عالم خیلی صدمات هست که بانسان رخ میدهد و در ضمن او فواید کلی هست و این صدمه که بملت در این چند روزه وارد آمد طوری خود را آماده کرده و با اینطور که می بینید مسلح گشته و قوه خود را معلوم کردند بایک صدمات و نجابت و شجاعتی که ابتدا جزئی چیزی که مخالف نظم و ترتیب باشد دیده نشد این یک فائده بود که عاید گردید یکی هم آنطرف یک قوه داشت که شاید بتواند بواسطه تکفیر بعضی ها صدمه باین اساس مقدس بزنند این تکفیر را کرده و این قوم را هم بر زود داده اما اثری نبخشید این هم یک فائده بود که عاید شد و امیدواریم بعد ما هم زیاد از این ها فائده ببریم.

حاجی سید عبدالرحمن شهشانی - این واقعه برخلاف قانون مشروطه واقع شده و زوار رفتند که چطور بعد ما اطمینان بدهند قول بگیرند ولی عرض میکنم الایمان بانجوارح یعنی ایمان هر کس از جوارح او پیدا میشود که بجهت او ایمان آورده است گمان میکنم که ملت بیچاره با این وقایع که اتفاق افتاده است اطمینان پیدا نکنند اگر بخواهند اطمینان بدهند اول باید آنچه واقعه شده جبران کنند یعنی آنها را که تعهد شده اند برگردانند و هر چه برخلاف واقعه شده جبران شود چون معنی توبه بازگشت از اعمال سابقه است اگر جبران اعمال سابقه بشود ممکن است اطمینانی پیدا شود والا اگر بنده قبول کنم ملت مشکلت اطمینان پیدا کنند.

آقای قاسم حسین - مقصود بنده این بود که فعلا قانون خوانده شود حالا که قرار بر مذاکره شد بنده عرض می نمایم که ما فقط یک حرف داریم و آن این است که نقض قانون شده و آنکس که این قانون را صحنه گذاشته باید کاری کند که جبران شود بطوریکه مجلس قبول کنند و اینکه شهر منظم نیست و مردم را هارت میکنند از جزئیات است باید با وزارت داخله و سایر وزرا گفتگو شود اما نقض قانون عده است و باید جبران و تلافی آن بشود و اگر هم بخواهیم بشماریم آن چیزها را که خلاف قانون شده خیلی است.

بحر العلوم کرمانی - این مجلس مقدس که مر کب است از هیئت وکلا در حقیقت خیلی مردمان بیچاره مظلوم میباشد ولی موکلینشان از جا های دوردست مثل کرمان و بلوچستان و سایر نقاط ایران

تنگر اوقات کرده که با تمام قوی در حفظ این اساس مقدس همه حاضریم در این صورت چرا باید در پایتخت اینطور هرج و مرج و ناامنی باشد که روز روشن مسلمانان را بکشند و غارت کنند این عده که آنجا جمع شده بنص صریح مجارند و رفع محارب لازم است چرا اینها را دفع و رفع نمیکنند تا امنیت حاصل شود.

آقای قاسم حسین تقی زاده - این مذاکرات که میشود فعلا لازم نیست برای اینکه در این مجلس نمی شود نتیجه گرفت و نتیجه در مجلس مخصوص گرفته و بهمه اطلاع داده میشود و حال همه متفق القول هستند که باید اطمینان کامل گرفت پس دیگر این مذاکرات لزومی ندارد.

نایب رئیس - عقیده بنده هم همین است و ما منظور که در کمیسیون با وزراء گفتگو شد و بمجلس اطلاع داده شد کفایت است حالا باید منتظر نتیجه بود.

(مجلس ختم شد)

مذاکرات روز یکشنبه ۱۶ دی قعه

دارالشورای ملی

رئیس - البته همه کس میدانند که در این چند روزه مجلس با دولت مشغول اصلاحات لازمه بوده و شروطی که قرار شده بود تمام پذیرفته اند و برای اطمینان طرفین قرآن مبهور شده و تفصیلی که در او نوشته شده است قرائت می شود همه بدانید و اطمینان حاصل نمائید که انشاء الله تعالی از حالا بعد از این اتفاقات ناگوار دیگر واقع نخواهد شد (در این موقع هیئت وزرای جدید با کلام الله مجید که اعلیحضرت مهر کرده بود بمجلس رسمی آمده شروع شد بخواندن صورت قسم نامه از طرف مجلس و از طرف اعلیحضرت)

صورت قسم نامه اعلیحضرت همایونی

چون بواسطه انقلاباتیکه این چند روزه در طهران و سایر ولایات ایران واقع شده برای ملت سوء ظنی حاصل شده بود که خدای نخواست ما در مقام نقض عهد و مخالفت از قانون اساسی هستیم لهذا برای رفع این سوء ظن و اطمینان خاطر عموم ملت باین کلام الله مجید قسم یاد میکنیم که اساس مشروطیت و قوانین اساسی را کلیه در کمال مواظبت حمایت و رعایت کرده و اجرای آنها را هیچوجه غفلت نکنیم و هر کس برخلاف مشروطیت رفتار کرد مجازات سخت بدهیم و هرگاه نقض عهد و مخالفت از ما بروز کنند در نزد صاحب قرآن مجید مطابق عهد و شروط و قسمی که از وکلای ملت گرفته ایم مشمول خواهیم بود ایله ۱۷ ذوالقعدة ۱۳۲۵

قسم نامه وکلای ملت

بسم الله الرحمن الرحیم

در این موقع که بندگان اعلیحضرت اقدس شاهنشاهی محمدعلی شاه قاجار خلد الله ملکه بواسطه بروز انقلابات برای رفع سوء ظن عموم ملت بکلام الله مجید قسم یاد فرموده اند که حافظ و حامی قوانین اساسی مشروطیت باشند ما وکلای ملت امضاء کنندگان ذیل نیز باین کلام الله مجید قسم یاد میکنیم مادامیکه قوانین اساسی و حدود مشروطیت